

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Štefana Michálíka a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka v trestnej veci proti obžalovanému **Ing. D. S. a spol.** pre pokračujúci trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku (zákon č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, ďalej len „Tr. zák.“) v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. a iné, na verejnom zasadnutí konanom 14. februára 2013 v Bratislave, o odvolaní krajského prokurátora v Košiciach a obžalovaného Ing. M. H. proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 18. októbra 2011, sp. zn. 6T 2/2005, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 256 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 odvolania krajského prokurátora v Košiciach a obžalovaného Ing. M. H. **sa z a m i e t a j ú.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 18. októbra 2011, sp. zn. 6T 2/2005, bol obžalovaný **Ing. D. S.** uznaný za vinného v bodoch 1/ až 4/ z pokračujúceho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. (v bodoch 1/ a 2/ v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák.), v bodoch 5/ až 8/ z pokračujúceho trestného činu skrátenia dane podľa § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. a obžalovaný **Ing. M. H.** v bodoch 1/ a 2/ z pokračujúceho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák., ktorých sa mali dopustiť na tom skutkovom základe, že

1/ v K. na T. ulici č. X. podal na Daňový úrad Košice I. dňa 17. apríla 1998, v úmysle seba obohatiť, Ing. D. S. ako konateľ spoločnosti S., s.r.o. K., daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za uvedenú spoločnosť za zdaňovacie obdobie I. štvrťrok 1998, v ktorom si neoprávnene zvýšil daň na vstupe tým, že do účtovnej evidencie spoločnosti S., s.r.o. K.

zaúčtoval aj fiktívnu faktúru č. X. zo dňa 6. marca 1998 za nákup stavebného materiálu od spoločnosti H. spol. s.r.o. K., ktorej konateľom bol Ing. M. H.. Obaja menovaní vediac, že k dodávke stavebného materiálu v zmysle tejto faktúry v skutočnosti nedošlo, spoločným konaním po vzájomnej dohode vyhotovili pre účely daňovej kontroly aj fiktívne pokladničné doklady medzi oboma spoločnosťami a dodacie listy od spoločnosti H. spol. s.r.o. K., ďalej vyhotovili fiktívne doklady firmy P. P. - R. K. a to faktúru č. X. z 23. februára 1998 za dodávku stavebného materiálu spoločnosti H. spol. s.r.o. K., dodací list č. X. od firmy P. P. - R. K. a pokladničné doklady medzi týmito firmami. Na základe týchto dokladov si Ing. D. S. podaním daňového priznania neoprávnene uplatnil nadmerný odpočet DPH vo výške najmenej 1 940 002 Sk, ktorý mu bol dňa 30. apríla 1998 aj vyplatený a tým obaja menovaní poškodili štátny rozpočet Slovenskej republiky o sumu vo výške najmenej 1 940 002 Sk, t.j. 64 396,27 eur,

2/ v K. na T. ulici č. X. podal na Daňový úrad Košice I. dňa 17. apríla 1998, v úmysle seba obohatiť, Ing. D. S. ako majiteľ firmy Ing. D. S. - S.-B., daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za uvedenú firmu za zdaňovacie obdobie I. štvrťrok 1998, v ktorom si neoprávnene zvýšil daň na vstupe tým, že do účtovnej evidencie tejto firmy zaúčtoval aj fiktívnu faktúru č. X. zo dňa 23. februára 1998 za nákup stavebného materiálu od firmy Ing. M. H. - H.. Obaja menovaní vediac, že k dodávke stavebného materiálu v zmysle tejto faktúry v skutočnosti nedošlo, spoločným konaním po vzájomnej dohode vyhotovili pre účely daňovej kontroly aj fiktívne pokladničné doklady medzi oboma svojimi firmami a dodacie listy od firmy Ing. M. H. - H., ďalej vyhotovili fiktívne doklady spoločnosti G., s.r.o., a to faktúru č. X. z 19. februára 1998 za dodávku stavebného materiálu firme Ing. M. H. - H., dodací list č. X./X. od tejto spoločnosti a pokladničné doklady medzi týmito subjektmi zo dňa 11. marca 1998. Na základe týchto dokladov si Ing. D. S. podaním daňového priznania neoprávnene uplatnil nadmerný odpočet DPH vo výške najmenej 1 479 999 Sk, ktorý mu bol dňa 30. apríla 1998 aj vyplatený a tým obaja menovaní poškodili štátny rozpočet Slovenskej republiky o sumu vo výške najmenej 1 479 999 Sk, t.j. 49 126,97 eur,

3/ v K. na T. ulici č. X. podal na Daňový úrad Košice I. dňa 25. júla 1997, v úmysle seba obohatiť, Ing. D. S. ako konateľ spoločnosti S., s.r.o. K. daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za uvedenú spoločnosť za zdaňovacie obdobie II. štvrťrok 1997, v ktorom si neoprávnene zvýšil daň na vstupe tým, že do účtovnej evidencie spoločnosti S., s.r.o. K. zaúčtoval aj fiktívnu faktúru č. X./X. zo dňa 30. júna 1997 od spoločnosti I. K., IČO: X.,

za sprostredkovanie stavebno-dodávateľských prác, vediač, že k uskutočneniu zdaniteľného plnenia v zmysle uvedenej faktúry nedošlo, nakoľko táto spoločnosť v tomto čase neexistovala a tým si za sledované obdobie neoprávnene uplatnil nadmerný odpočet DPH vo výške najmenej 228 850 Sk, ktorý mu bol dňa 21. augusta 1997 aj vyplatený a takto poškodil štátny rozpočet Slovenskej republiky o sumu vo výške najmenej 228 850 Sk, t.j. 7 596,43 eur,

4/ v K. na T. ulici č. X. podal na Daňový úrad Košice I. dňa 26. októbra 1998, v úmysle seba obohatiť, Ing. D. S. ako konateľ spoločnosti S., s.r.o. K., daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za uvedenú spoločnosť za mesiac september 1998, v ktorom si neoprávnene zvýšil daň na vstupe tým, že do účtovnej evidencie spoločnosti S., s.r.o. K. zaúčtoval aj fiktívnu faktúru č. X.-X.-X. zo dňa 30. septembra 1998 od spoločnosti K., s.r.o. K. za sprostredkovanie stavebných prác vediač, že k uskutočneniu zdaniteľného plnenia v zmysle uvedenej faktúry nedošlo a tým si za sledované obdobie neoprávnene uplatnil nadmerný odpočet DPH vo výške 110 982 Sk, ktorý mu bol dňa 26. októbra 1998 aj vyplatený a takto poškodil štátny rozpočet Slovenskej republiky o sumu vo výške 110 982 Sk, t.j. 3 683,93 eur,

5/ v K. na T. ulici č. X. podal na Daňový úrad Košice I. dňa 25. júna 1998, v úmysle skrátiť daň, Ing. D. S. ako konateľ spoločnosti S., s.r.o., K., daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za uvedenú spoločnosť za mesiac máj 1998, v ktorom si neoprávnene zvýšil daň na vstupe tým, že do účtovnej evidencie spoločnosti S., s.r.o. K. zaúčtoval aj faktúru č. X.-X.-X. zo dňa 6. mája 1998 od spoločnosti K., s.r.o. K. za sprostredkovanie stavebných prác vediač, že k uskutočneniu zdaniteľného plnenia v zmysle uvedenej faktúry nedošlo, čo malo za následok, že v daňovom priznaní za sledované obdobie priznal daňovú povinnosť vo výške nižšej ako bol povinný a tým ukrátil štátny rozpočet Slovenskej republiky o sumu najmenej 381 000 Sk, t.j. 12 646,89 eur,

6/ v K. na T. ulici č. X. podal na Daňový úrad Košice I. dňa 27. júla 1998, v úmysle skrátiť daň, Ing. D. S. ako konateľ spoločnosti S., s.r.o. K., daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za uvedenú spoločnosť za mesiac jún 1998, v ktorom si neoprávnene zvýšil daň na vstupe tým, že do účtovnej evidencie spoločnosti S., s.r.o. K. zaúčtoval aj fiktívnu faktúru č. X.-X.-X. zo dňa 2. júna 1998 od spoločnosti K., s.r.o. K. za sprostredkovanie stavebných prác vediač, že k uskutočneniu zdaniteľného plnenia v zmysle uvedenej faktúry nedošlo,

čo malo za následok, že v daňovom priznaní za sledované obdobie priznal daňovú povinnosť vo výške nižšej ako bol povinný a tým ukrátil štátny rozpočet Slovenskej republiky o sumu najmenej 257 350 Sk, t.j. 8 542,46 eur,

7/ v K. na T. ulici č. X. podal na Daňový úrad Košice I. dňa 26. októbra 1998, v úmysle skrátiť daň, Ing. D. S. ako majiteľ firmy Ing. D. S. - S.-B. daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za uvedenú firmu za zdaňovacie obdobie III. štvrťrok 1998, v ktorom si neoprávnene zvýšil daň na vstupe tým, že do účtovnej evidencie tejto firmy zaúčtoval aj fiktívnu faktúru č. X. zo dňa 30. septembra 1998 od firmy P. P. - R. K. za sprostredkovanie výstavby komplexu budov pre textilnú výrobu a administratívu pre spoločnosť A., spol. s.r.o. a pre účely daňovej kontroly zadovážil fiktívnu zmluvu o sprostredkovaní uzavretú s firmou P. P. - R. K. zo dňa 12. novembra 1997 a fiktívny príjmový pokladničný doklad tejto firmy zo dňa 30. septembra 1998 vediac, že k uskutočneniu zdaniteľného plnenia v zmysle uvedenej zmluvy a následnej platbe nedošlo, čo malo za následok, že v daňovom priznaní za sledované obdobie priznal daňovú povinnosť vo výške nižšej ako bol povinný a tým ukrátil štátny rozpočet Slovenskej republiky o sumu najmenej 561 000 Sk, t.j. 18 621,79 eur,

8/ v K. na T. ulici č. X. podal na Daňový úrad Košice I. dňa 6. apríla 1999, v úmysle skrátiť daň, Ing. D. S. ako konateľ spoločnosti S., s.r.o. K., daňové priznanie k dani z príjmov právnických osôb za rok 1998, v ktorom neoprávnene zvýšil výdavky svojej firmy tým, že si do účtovnej evidencie tejto firmy zaúčtoval aj fiktívne faktúry, ktoré ovplyvnili základ dane a to faktúru č. X. zo dňa 6. marca 1998 za nákup stavebného materiálu od spoločnosti H. spol. s.r.o. K. v hodnote 8 434 790 Sk bez DPH a faktúry č. X.-X.-X. zo dňa 6. mája 1998, č. X.-X.-X. zo dňa 2. júna 1998 a č. X.-X.-X. zo dňa 30. septembra 1998 od spoločnosti K., s.r.o. K. za sprostredkovanie stavebných prác v celkovej sume 5 126 522 Sk bez DPH vediac, že tieto výdavky neboli v skutočnosti realizované, čím ukrátil štátny rozpočet Slovenskej republiky o sumu 4 058 641 Sk, t.j. 134 722,21 eur.

Za to bol Ing. D. S. odsúdený podľa § 148 ods. 5 Tr. zák. s použitím § 35 ods. 1 a § 40 ods. 1 Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 2 rokov, výkon ktorého mu bol podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák. podmienčne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 3 a pol roka a obžalovaný Ing. M. H. podľa § 250 ods. 3 Tr. zák. k trestu odňatia slobody v trvaní 2 rokov, pre výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradený do I. nápravno výchovnej skupiny.

Proti vyššie citovanému rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie tak krajský prokurátor ako i obhajca JUDr. M. O. za obžalovaného Ing. M. H. - ide tu o konanie proti ušlému (č. l. 1555, 1557-1558, 1578-1581 spisu).

Prokurátor vo svojom odvolaní, smerujúcom voči výroku o vine ako i treste v neprospech oboch obžalovaných, poukázal pritom na to, že Krajský súd v Košiciach síce v danom prípade rozhodol na podklade dostatočne zisteného skutkového stavu, no pri ustálení právnej kvalifikácie posudzovaného konania a ukladaní trestov sa dopustil porušenia ust. § 16 ods. 1 Tr. zák. tým, že trestnosť činu posúdil podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný, no na výšku spôsobenej škody už aplikoval neskoršie - priaznivejšie ustanovenia Trestného zákona, uvedené v § 89 ods. 13 a naň nadväzujúce nariadenia vlády Slovenskej republiky.

Ak krajský súd u obžalovaného H. posúdil výšku škody 3 420 002 Sk (113 523,27 eur) nie ako škodu veľkého rozsahu ale s prihliadnutím na nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 428/2005 Z.z. účinné od 1. októbra 2005 ako škodu značnú, mal podľa jeho názoru aj ním spáchaný skutok kvalifikovať podľa ust. § 148a ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného od 1. októbra 2005, kde je stanovená trestná sadzba od 3 do 10 rokov, čo je pre obžalovaného priaznivejšie ako sadzba 5 až 12 rokov pri pôvodnej kvalifikácii jeho konania v zmysle ust. § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku (súd nesprávne ustálil kvalifikáciu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák.).

Obdobne bolo potom podľa názoru prokurátora potrebné postupovať aj u obžalovaného S. pri kvalifikácii skutkov 1/ až 4/ rozsudku (s kvalifikáciou skutkov uvedených v bodoch 5/ až 8/ rozsudku ako pokračujúci trestný čin skrátenia dane podľa § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. sa stotožňuje). Ako najpriaznivejšie je tu aplikovať Trestný zákon účinný od 1. januára 2006, keďže s poukazom na jeho ust. § 125 ods. 1 je možné obžalovaným spôsobenú škodu zaradiť do kategórie značnej škody (pri aplikácii Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 výška spôsobenej škody predstavuje stále škodu veľkého rozsahu) a posudzované konanie potom kvalifikovať ako zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006 s trestnou sadzbou 4 až 10 rokov, čo je pre obžalovaného priaznivejšie, než sadzba 5 až 12 rokov hroziaca v prípade súdom aplikovaného ust. § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák.

Na základe vyššie uvedenej právnej kvalifikácie konania mal byť následne obžalovanému H. uložený trest odňatia slobody na spodnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby, teda 3 roky so zaradením pre jeho výkon do I. nápravno výchovnej skupiny, a to bez aplikácie ustanovenia § 40 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, a obžalovanému S. podľa § 148 ods. 5 Tr. zák. pri aplikácii ust. § 40 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby, t.j. pod 5 rokov so zaradením na jeho výkon do I. nápravno výchovnej skupiny, keďže výška ním spôsobenej škody predstavuje v súhrne dvojnásobok škody veľkého rozsahu, z ktorej podľa listinných dôkazov uhradil doposiaľ iba jednu štvrtinu, väčšinou exekúciou zo strany Daňového úradu Košice I.

Z týchto dôvodov preto prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 258 ods. 1 písm. d/, písm. e/ Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil, podľa § 259 ods. 3 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 aby uznal obžalovaných vinnými v zmysle podaného odvolania a uložil im primerané tresty odňatia slobody, a na záver podľa § 256 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 aby odvolanie obžalovaného H. zamietol ako nedôvodné.

Podané odvolanie (tak voči výroku o vine ako i treste) písomne zdôvodnil i obžalovaný Ing. M. H.. Upozornil tu pritom predovšetkým na tú skutočnosť, že keďže aj po vykonanom dokazovaní naďalej zostali dôvodné pochybnosti o jeho vine, mal súd v danom prípade postupovať v zmysle zásady „*in dubio pro reo*“ a spod obžaloby ho oslobodiť.

Pokiaľ ide o prvý skutok, tu poukázal na to, že medzi ním a Ing. S. existoval obchodný vzťah, pričom obchody, na základe ktorých boli vystavené sporné dokumenty sa reálne uskutočnili. Čo sa týka potom záverov odborného, resp. znaleckého skúmania, za účelom zistenia pisateľa sporných podpisov k priezvisku P., tak tieto nie sú totožné a už vôbec nie jednoznačné. Zároveň však ale neexistuje žiadny iný dôkaz, ktorý by ho usvedčoval zo spáchania predmetného skutku.

Vo vzťahu k druhému skutku dal potom obžalovaný okrem záverov vykonaného znaleckého dokazovania do pozornosti tiež i ten fakt, že tým, že p. Š. R. ako bývalý konateľ spoločnosti G., s.r.o. využil v danej veci svoje právo nevyvedať v zmysle § 100 ods. 7

Tr. por., uvalil vlastne na seba tiež podozrenia a nie je tak vylúčené ani to, že i on sám sa mohol na danom čine podieľať. A navyše ako je zrejmé z výpovede neskoršieho konateľa spoločnosti G., s.r.o. p. S., tento danú spoločnosť nadobudol kúpou od R. V. (ten prevzal spoločnosť od p. R.), na základe vyjadrenia ktorého obdržané doklady zničil. Nie je preto vylúčené, že medzi predmetnými dokumentmi sa nachádzali aj tie, ktoré sa týkali jeho obchodných vzťahov s danou spoločnosťou, čomu by napokon mohlo nasvedčovať aj odopretie výpovede svedka R..

Na záver obžalovaný zdôraznil, že v prípade, ak by ho odvolací súd podľa § 226 písm. c/ Tr. por. spod žalovaných skutkov neoslobodil, ale ho uznal vinným rovnako ako prvostupňový súd, t.j. ak by jeho výrok o vine potvrdil, tak navrhuje, aby tento pri ukladaní trestu aplikoval ustanovenie o mimoriadnom znížení trestu, a to s ohľadom na neprimeranú dĺžku konania (toto prebieha už od roku 2002), ktorá nebola spôsobená jeho zavineným.

Dňa 29. januára 2013 bolo najvyššiemu súdu doručené i písomné vyjadrenie obžalovaného Ing. D. S. k odvolaniu prokurátora.

Z tohto je zrejmé, že vyššie menovaný obžalovaný sa s dôvodmi podaného odvolania absolútne nestotožňuje a napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu považuje za správne tak čo sa týka uznania viny ako i uloženého trestu. Súd náležite zistil skutkový stav veci a jeho konanie správne právne kvalifikoval. Pokiaľ ide o otázku trestu, i tu súd postupoval správne, ak mu s použitím § 35 ods. 1 a § 40 ods. 1 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku uložil trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 3 a pol roka. V danom prípade boli na to splnené všetky zákonné podmienky.

S poukazom na uvedené preto odvolaciemu súdu navrhol odvolanie prokurátora podľa § 256 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podaných odvolaní primárne zistil, že nie je daný dôvod pre postup podľa § 253 ods. 1 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 (ďalej už len Tr. por.), ani pre postup podľa § 253 ods. 3 Tr. por., a preto podľa § 254 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým

môže odvolateľ podať odvolanie, ako i správnosť postupu konania, ktoré rozsudku predchádzalo, prihliadajúc pritom i na vady, ktoré neboli odvolaním vytykané, pričom dospel k takému záveru, že obe podané odvolania je potrebné zamietnuť ako **nedôvodné**.

Čo sa týka samotného ustálenia viny, tu prvostupňový súd vykonal všetky potrebné a dostupné dôkazy, tieto následne jednotlivo aj vzájomne vyhodnotil a dospel tak ku správnym a úplným skutkovým záverom, ktoré aj podľa názoru odvolacieho súdu plne zodpovedajú výsledkom vykonaného dokazovania.

Nie je pravdou, že obžaloba v danom prípade nepreukázala spáchanie stíhaných skutkov obžalovanými a že z jej strany nebol v tomto ohľade predložený žiadny jednoznačný dôkaz, tak ako sa toho domáha obžalovaný H. v podanom odvolaní.

Práve naopak, ako už bolo skôr uvedené, i najvyšší súd považuje na základe vykonaného dokazovania za dostatočne preukázaný ten záver, že obaja obžalovaní sa dopustili skutkov tak, ako je to ustálené v napadnutom prvostupňovom rozsudku, pričom v podrobnostiach potom treba poukázať na príslušnú časť odôvodnenia tohto rozsudku.

Pokiaľ však ale už ide o otázku správnosti právnej kvalifikácie posudzovaných skutkov, tak tu je situácia zložitejšia a je nevyhnutné v tejto súvislosti upozorniť na viacero skutočností.

V prvom rade potom na to, že Krajská prokuratúra v Košiciach v obžalobe zo 16. marca 2005, sp. zn. 1Kv 133/02-147, navrhovala konanie obžalovaného H. uvedené pod bodmi 1/ a 2/ subsumovať pod skutkovú podstatu pokračujúceho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. a u obžalovaného S. konanie uvedené pod bodmi 1/ až 4/ pod skutkovú podstatu pokračujúceho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku, v bodoch 1/ a 2/ formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zák., a konanie v bodoch 5/ až 8/ pod skutkovú podstatu pokračujúceho trestného činu skrátenia dane podľa § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku.

V rámci záverečnej reči po vykonanom dokazovaní potom intervenujúci prokurátor na hlavnom pojednávaní dňa 18. októbra 2011 obžalobný návrh modifikoval v tom smere (č. l. 1544 spisu), že v prípade obžalovaného H. navrhol skutky uvedené v bodoch 1/ a 2/ právne kvalifikovať ako trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 v znení od 1. októbra 2005, za ktorý je stanovená trestná sadzba od 3 do 10 rokov a v prípade obžalovaného S. skutky uvedené v bodoch 1/ až 4/ ako trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006, kde je stanovená trestná sadzba od 4 do 10 rokov (právna kvalifikácia skutkov uvedených pod bodmi 5/ až 8/ obžaloby mala zostať nezmenená, teda ako trestný čin skrátenia dane podľa § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku).

Krajský súd v Košiciach pri nezmenených skutkových zisteniach oproti podanej obžalobe napokon konanie obžalovaného H. v bodoch 1/ a 2/ rozsudku posúdil ako pokračujúci trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku v spolupáchatelstve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. (*spoločným konaním na škodu cudzieho majetku iného obohatil tým, že uviedol niekoho do omylu a spôsobil tak značnú škodu na cudzom majetku*), pri ktorom je stanovená trestná sadzba trestu odňatia slobody na 2 až 8 rokov, pričom vo vzťahu k spôsobenej škode vo výške 3 420 002 Sk (113 523,27 eur) poznamenal, že táto už v čase jeho rozhodovania nedosahovala škodu veľkého rozsahu, keďže v zmysle § 89 ods. 13 Tr. zák. s prihliadnutím na nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 428/2005 Z.z. bola škodou veľkého rozsahu až suma 3 450 000 Sk (114 519,03 eur).

Druhý obžalovaný mal pritom podľa názoru krajského súdu konaním uvedeným v bodoch 1/ až 4/ rozsudku naplniť po právnej stránke všetky pojmové znaky pokračujúceho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku, v bodoch 1/ a 2/ v spolupáchatelstve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. (*v bodoch 1/ a 2/ spoločným konaním, v bodoch 3/ a 4/ sám na škodu cudzieho majetku seba obohatil tým, že uviedol niekoho do omylu a spôsobil tak na cudzom majetku škodu veľkého rozsahu*), za ktorý hrozí trest vo výmere 5 až 12 rokov trestu odňatia slobody a konaním uvedeným v bodoch 5/ až 8/ rozsudku všetky pojmové znaky pokračujúceho trestného činu skrátenia dane podľa § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku (*vo veľkom rozsahu skrátil daň*), kde je stanovená trestná sadzba 5 až 12 rokov trestu odňatia slobody. V súvislosti so súhrnnou

sumou vo výške najmenej 3 759 833 Sk (124 803,60 eur), o ktorú bol konaním v bodoch 1/ a 4/ rozsudku poškodený štátny rozpočet Slovenskej republiky, pritom podotkol, že táto v zmysle § 89 ods. 13 Tr. zák. s prihliadnutím na nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 428/2005 Z.z. s účinnosťou od 1. októbra 2005 predstavuje škodu veľkého rozsahu, pretože prevyšuje sumu 3 450 000 Sk, t.j. 114 519,03 eur, a teda daná právna kvalifikácia sa nezmenila ani v čase jeho rozhodovania.

Takéto právne posúdenie stíhaných skutkov potom považoval súd prvého stupňa za priaznivejšie ako to, ktoré navrhoval prokurátor (viď k tomu i odôvodnenie na str. 26 - 27 napadnutého rozsudku).

Nakoľko sa však ale prokurátor s daným záverom súdu nestotožnil, podal vo vyššie naznačenom smere odvolanie, ktoré potom konkrétne v otázke viny smeruje v podstate v prospech oboch obžalovaných (navrhoval pre nich s poukazom na ust. § 16 ods. 1 Tr. zák. iné priaznivejšie právne posúdenie) a v otázke trestu naopak v ich neprospech (obžalovanému S. navrhuje aj za použitia ust. § 40 ods. 1 Tr. zák. uloženie nepodmienečného trestu, a obžalovanému H. bez aplikácie zmierňovacieho ustanovenia uloženie trestu vo výške 3 roky so zaradením do I. nápravno výchovnej skupiny).

Podľa § 16 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov *trestnosť činu sa posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie* (pozn. trestnosťou činu sa tu myslí nielen možnosť páchatel'a uznať vinným, ale i uložiť mu primeraný trest; neprichádza do úvahy rozhodovať o vine podľa jedného zákona a o treste podľa ďalšieho zákona).

Podobne Trestný zákon č. 300/2005 Z.z. účinný od 1. januára 2006 v ust. § 2 ods. 1 upravuje, že *trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší.*

V prvom rade treba poznamenať, že pokiaľ ide o čin uvádzaný vo vyššie citovaných zákonných ustanoveniach, tak týmto treba rozumieť skutok v procesnom zmysle slova a nie jeho právnu kvalifikáciu.

Podmienkou toho, aby mohol byť páchatel' uznaný vinným za účinnosti novšieho Trestného zákona za čin, ktorý spáchal za účinnosti skoršieho zákona, je potom tá skutočnosť, že takýto čin naplňa nielen všetky znaky skutkovej podstaty niektorého trestného činu podľa zákona účinného v čase jeho spáchania, ale i všetky znaky skutkovej podstaty niektorého trestného činu podľa zákona neskoršieho. Rozhodujúce v tomto smere nie je pomenovanie trestného činu, ale materiálny obsah posudzovaného konania.

Čo sa týka zodpovedania tej otázky, ktorý z viacerých zákonov platných v čase od spáchania trestného činu do vynesenia rozsudku je pre páchatel'a priaznivejší, tu najvyšší súd v súlade s ustálenou súdnou praxou poznamenáva, že za najpriaznivejší je potrebné považovať ten zákon, ktorý pri použití súhrnu všetkých jeho ustanovení, vzťahujúcich sa na súdený skutok, poskytuje miernejší (priaznivejší) konečný výsledok pre páchatel'a. Posudzuje sa tak použitie skoršieho i novšieho zákona ako celku, len púhe porovnanie trestných sadzieb nestačí.

V prípade trestných činov majetkovej povahy je navyše nevyhnutné ako na ďalšie rozhodujúce kritérium pri posudzovaní trestnosti činu z hľadiska časovej pôsobnosti trestného zákona prihliadať i na výšku spôsobenej škody, ktorá je jednak kvalifikačným kritériom pri právnom posudzovaní protispoločenského konania, a jednak i jedným z kritérií určujúcich stupeň spoločenskej nebezpečnosti konania v zmysle § 3 ods. 4 Tr. zák., a v poslednom rade tiež aj jedným z hľadísk pri určení druhu trestu a jeho výmery v zmysle § 31 ods. 1 Tr. zák. (viď k tomu bližšie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. mája 2001, sp. zn. 5To 15/2001, uverejnené pod R 21/2002).

A záverom (i s ohľadom na námietky prokurátora) treba na tomto mieste zdôrazniť tiež tú skutočnosť, že keďže pod trestnosťou činu sa rozumejú všetky podmienky, od ktorých závisí výrok o vine a treste, pri jej posudzovaní treba prihliadať na všetky do úvahy prichádzajúce právne predpisy účinné v tom - ktorom čase, ktoré majú vplyv nielen na otázku, či posudzovaný čin páchatel'a je vôbec trestný, ale aj na otázku, o ktorý trestný čin tu ide. Ak sa teda napr. posudzuje trestnosť činu podľa Trestného zákona účinného v čase jeho spáchania, je nevyhnutné podľa tohto času posudzovať aj právne normy dopĺňajúce blanketové dispozície Trestného zákona.

Bolo preto pochybením, ak Krajský súd v Košiciach v predmetnom prípade kvalifikoval stíhané skutky u oboch obžalovaných podľa Trestného zákona účinného v čase ich spáchania, no pri kategorizácii výšky škody už aplikoval podzákonný predpis z neskoršieho obdobia (konkrétne nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 428/2005 Z.z. účinné od 1. októbra 2005).

Trestnosť činu v zmysle ust. § 16 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., resp. v zmysle § 2 ods. 1 Tr. zák. č. 300/2005 Z.z. je teda nevyhnutné zásadne (výnimky sú upravené napr. v ust. § 16 ods. 2, ods. 3 „starého“ Tr. zák., či ust. § 2 ods. 1, ods. 2 „nového“ Tr. zák.) posudzovať podľa celého súhrnu právnych noriem trestných i mimotrestných, účinných k rovnakému momentu rozhodnému z hľadiska časovej pôsobnosti zákona.

Okrem už zmieneného nedá ešte odvolaciemu súdu na margo navrhovaného posúdeniu zo strany prokurátora nepodotknúť tiež ten fakt, že ak bol nejaký skutok spáchaný v spolupáchateľstve, je zrejmé, že tento musí byť u každého zo spolupáchateľov posúdený aj podľa rovnakého Trestného zákona. Neprichádza do úvahy jeden a ten istý skutok kvalifikovať raz podľa Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom od 1. októbra 2005 a u druhého obžalovaného už podľa Trestného zákona č. 300/2005 Z.z. v znení účinnom od 1. januára 2006.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzal do úvahy všetky vyššie uvedené skutočnosti a i s prihliadnutím na skôr citované zákonné ustanovenia dospel k takému záveru, že v danom prípade je pre oboch obžalovaných najpriaznivejšie posúdenie ich konania síce podľa „starého“ Trestného zákona č. 140/1961 Zb., no nie v jeho znení účinnom v čase spáchania posudzovaných skutkov, ale v znení zákona č. 553/2002 Z.z. účinného do 31. augusta 2003 (t.j. v znení účinnom do zavedenia asperačnej zásady zákonom č. 171/2003 Z.z.).

Znamená to teda, že konanie uvedené pod bodmi 1/ a 2/ napadnutého rozsudku malo byť u obžalovaného H. správne kvalifikované ako pokračujúci trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 4 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 553/2002 Z.z. účinného do 31. augusta 2003, v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák., a v prípade obžalovaného S. konanie uvedené pod bodmi 1/ až 4/ ako pokračujúci trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 4 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení

zákona č. 553/2002 Z.z. účinného do 31. augusta 2003 (v bodoch 1/ a 2/ v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák.) a konanie v bodoch 5/ a 8/ ako pokračujúci trestný čin skrátenia dane a poistného podľa § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 553/2002 Z.z. účinného do 31. augusta 2003.

Aj napriek uvedenému zisteniu však ale najvyšší súd ponechal prvostupňový rozsudok aj v tomto ohľade bezo zmeny, a to konkrétne z toho dôvodu, že pokiaľ ide o obžalovaného S., tu spomenuté pochybenie nie je takého rázu, že by musel byť kvôli tomu napadnutý výrok zmenený (trestné sadzby sú v prípade posúdenia jeho konania či už podľa Trestného zákona účinného v čase spáchania alebo Trestného zákona tak ako to uvádza tunajší súd rovnaké, akurát podľa neskoršieho zákona je spoločenská nebezpečnosť jeho činov menšia, keďže škoda veľkého rozsahu tu je prekročená menej krát; obžalovanému ale bol s použitím ust. § 40 ods. 1 Tr. zák. správne uložený zmiernený trest) a pokiaľ ide o druhého obžalovaného, tu síce chyba už nie je taká nepatrná, no jej napraveniu bráni naopak jedna z hlavných zásad odvolacieho konania, a síce zásada *zákazu reformatio in peius* (§ 264 ods. 2 Tr. por.), resp. nedostatok odvolania podaného v jeho neprospech v otázke viny.

Ako je totiž zrejmé už zo skôr uvedeného, obžalovaný H. bol súdom prvého stupňa - v dôsledku pochybenia spočívajúceho v súčasnom použití právnych noriem rôznej účinnosti - uznaný vinným zo spáchania pokračujúceho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák., pri ktorom je stanovená trestná sadzba 2 až 8 rokov odňatia slobody (konanie obžalovaného v čase spáchania napĺňalo všetky znaky pokračujúceho trestného podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák., kde je sadzba 5 až 12 rokov), pričom prokurátor navrhoval danú právnu kvalifikáciu v súlade s ust. § 16 ods. 1 Tr. zák. zmeniť na pokračujúci trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení od 1. októbra 2005, za ktorý hrozí trest odňatia slobody od 3 do 10 rokov.

Posúdením tak, ako to uvádza tunajší súd podľa § 148a ods. 1, ods. 4 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 553/2002 Z.z. účinného do 31. augusta 2003, v spolupáchateľstve podľa ods. 2 Tr. zák. (trest odňatia slobody vo výške 5 až 12 rokov, škoda veľkého rozsahu) by potom došlo zjavne k zmene rozhodnutia v neprospech obžalovaného H..

Zároveň však ale pritom najvyšší súd dospel na rozdiel od krajského súdu v odvolacom konaní tiež k tomu záveru, že i u obžalovaného H. bolo možné pri ukladaní trestu použiť mimoriadne zmierňovacie ustanovenia § 40 ods. 1 „starého“ Tr. zák., a to práve s ohľadom na neprimeranú dĺžku konania (trestné stíhanie sa vedie od roku 2002, pričom od spáchania trestného činu uplynulo už takmer 15 rokov), ktorá nebola zavinená samotným obžalovaným (viď k tomu i rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. marca 2010, sp. zn. 5To 14/2009, publikovaný pod R 10/2011). Takéto zistenie považuje potom tunajší súd vlastne za vykompenzované nemožnosťou zmeniť nesprávnu právnu kvalifikáciu zo strany krajského súdu, ktorá je miernejšia oproti tej, ktorú konštatoval on v súlade so zákonom.

Na záver treba k tomu potom tiež dodať i to, že tým, že súd takýmto spôsobom zohľadní neprimeranú dĺžku konania pri ukladaní trestu, sa v podstate v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva dostatočným spôsobom reparuje porušenie práva obžalovaného na prejednanie veci v primeranej lehote, a obžalovaný tak súčasne stráca i postavenie poškodeného podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (nemá možnosť žiadať o finančné odškodnenie za priet'ahy v konaní).

A napokon pokiaľ ide o tresty, ktoré boli uložené obom obžalovaným zo strany krajského súdu, tak tieto - ako už aj čiastočne vyplýva z vyššie uvedeného - hodnotí odvolací súd ako primerané a v súlade s ust. § 23 ods. 1 a § 31 ods. 1 Tr. zák. Ani tu teda nebol zistený dôvod na zmenu napadnutého výroku.

Z hore uvedených dôvodov preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené v enunciate tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 14. februára 2013

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová